

Psihološka odpornost

... Otroka ne moremo niti ne smemo obvarovati vseh frustracij. Življenjska popotnica za otroka je, da ga naučimo reševati lastne frustracije in se spopadati z njimi. Kadar otroku pomagamo in omogočimo, da sam (po potrebi skupaj z nami) išče in najde poti ter načine reševanja iz svojih stisk in težav, mu pomagamo tudi pri doživljanju sreče, ...

Globlje značilnosti iger

... Gre za raziskovanje, kako vsakemu posamezniku predstaviti šport kot dejavnost, ki jo bo vzljudil in jo gojil celo življenje. To pa lahko dosežemo le, če že v otroški dobi predstavimo igro kot nekaj, kar ni prisila in je zanimivo do te mere, da se nam bodo otroci želeli priključiti sami od sebe. ...

Opismenjevanje preko več čutil

... Učenci se pri metodi opismenjevanja z elementi pedagogike Marie Montessori opismenjujejo preko več čutil, torej s pomočjo slušnih, taktilnih, vidnih, vohalnih dražljajev. To otrokom omogoča poglobljen razvoj glasovnega zavedanja. ...

Motnja pozornosti in hiperaktivnost pri mladostnikih

... V svetovalnem odnosu sodeluje z dijakom, starši, profesorji in razrednikom. Podpora je usmerjena v naslednji cilj: da bo dijak uspešno obvladal simptome in našel načine, kako si pri usvajanju določenih nalog pomagati z njemu lastnimi strategijami. ...

Kako pripraviti šolsko predstavo in ob tem preživeti

... In ko je konec, neznansko olajšanje, sreča, ker smo spet izpeljali predstavo, ker so se dijaki lahko izkazali, se pokazali svojim vrstnikom in ostalim ter pridobili mnoge dragocene izkušnje z javnim nastopanjem, odrsko tehniko, fotografijo. ...

Uvodnik

3 *Silvo Šinkovec: Šola in zdravje*

V žarišču: Skrb za celostno zdravje

- 5 *Nives Ličen: Skupnostno izobraževanje za zdravje*
- 7 *Mateja Petric: Psihološka odpornost*
- 9 *Inja Ajda Hvala: Mladi in iskanje psihološke pomoči*
- 12 *Teja Gracin: Izboljšanje duševnega zdravja v šoli*
- 14 *Katarina Jensterle Nečimer: Globlje značilnosti iger*
- 17 *Eva Jeza, Nada Galijaš: Društvo Šola zdravja*

Naš pogovor

18 *Silvo Šinkovec: Mojca Bevc: Mreža šol za promocijo zdravja*

Biti vzgojitelj

- 22 *Ivo Branimir Piry: Marko Pohlin (1735-1801)*
- 24 *Jana Mlačnik: Upoštevanje izkušenj starejših zaposlenih v izobraževanju*

Vzgojni načrt

- 26 *Branko Koderman: Okvirni načrt za predmet Krščansko slovenstvo v prvi triadi osnovne šole*
- 28 *Matejka Glogovčan: Opismenjevanje preko več čutil*

Starši

- 30 *Tanja Primožič: Čuječnost doma in v razredu*
- 32 *Lucija Ademoski: Branje in naši možgani*

Področja vzgoje

- 34 *Milček Komelj: Svetlobna podoba otroškega zdravja*
- 36 *Marjetka Gombač: Motnja pozornosti in hiperaktivnost pri mladostnikih*
- 38 *Lidija Golc: Stanovitno torej poslušaj*

Duhovni izziv

- 39 *Slavko Rebec: Seme kali in poganja*
- 40 *Jožica Sterle: O Slavku*

Izkušnje

- 42 *Jana Bele Lutman: Kako pripraviti šolsko predstavo in ob tem preživeti*
- 44 *Marija Pisk: Imamo volitve*
- 46 *Nuša Rutar: Gibalno ovirani učenci v učno-vzgojnem procesu*

48 **Bralni namig**

50 **Iz življenja DKPS**

51 *Primož Rogelj: O ljudeh*

52 **Napovedni koledar**

53 **Summary**

Skupnostno izobraževanje za zdravje

Kaj lahko naredimo po epidemiji?

■ **Nives Ličen**, izr. prof. dr., je zaposlena na *Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani*. Raziskuje učenje v vsakdanjem življenju, ukvarja se predvsem z biografskim učenjem v odraslosti, izobraževanjem starejših in skupnostnim izobraževanjem.

Ob epidemiji, onesnaženosti, naraščanju stresa in kronične utrujenosti se sprašujemo, kako lahko poskrbimo drug za drugega. Kaj lahko naredijo šole v svojem okolju? Kako lahko s sodelovanjem pomagamo ljudem, ki so bolni, in vsem drugim, da ne bi zboleli, da bi ohranjali zdravje? Ob mnogih izzivih se vedno bolj kristalizira pomen skupnosti in različnih dejavnosti v skupnosti za razvoj zdravja, kar navadno poimenujemo skupnostni pristop k zdravju.

Skupnostni pristop k zdravju

Skupnostni pristop k zdravju sloni na sistemu mnogih akterjev v skupnosti (posameznikov, organizacij, skupin), njihovega znanja, medsebojnih odnosov in komunikacije, pravne in finančne ureditve, upravljanja in drugih povezav, ki ljudem omogočajo pogoje za zdravo življenje. V tem dinamičnem sistemu se šole, vrtci, društva, zdravstvene organizacije povezujejo z mediji, gospodarskimi organizacijami, in sicer zato, da ustvarjajo pogoje za zdravje ljudi v skupnosti.¹ Če hočemo zdravje ohranjati, razvijati (ali vračati, ko zbolimo), potrebujemo znanje, navade in vrednote, podpirne medsebojne odnose, ki jih vzgajamo.

Medgeneracijsko povezovanje in vzgoja za zdravje

Primer povezovanja za razvoj zdravja, znanja o zdravju in veččin sta osnovna šola in/ali vrtec, ki spleteta odnose z lokalnimi društvi pri pripravi dejavnosti za ozaveščanje o zdravem načinu življenja. To so lahko delavnice o nevarnih odpadkih ali o pomenu gibanja. Kaj je boljšega, kot če se vnuki in stari starši povežejo pri gibanju in organizirajo peš prihajanje v šolo? Ali lahko naredimo še kaj boljšega, kot povežemo aktivne starejše, ki z osnovnošolci

kolesarijo in odkrivajo kulturno dediščino v šolskem okolju? S takimi strategijami, ki jih že izvajajo nekatere šole in vrtci (npr. 'pešbus' in 'bicivlak'), spodbujamo socialno povezovanje, gibanje in medgeneracijsko

sodelovanje ter razvoj medsebojnega zaupanja. V tujini so tovrstne dejavnosti znane kot *walking bus* in *bike train* in jih krepijo prav zato, da se mladi in starejši več gibljejo. Mnoge šole in tudi univerze, npr. Univerza Illinois, College of Agricultural, Consumer & Environmental Sciences; Michigan State University (Growing the next Generation, 2021), organizirajo medgeneracijsko vrtnarjenje, kjer preko medgeneracijskega povezovanja promovirajo zdravje in blagostanje s pomočjo pridobivanja vrtnarskih spretnosti. S tem širijo poznavanje zdravega prehranjevanja in tudi znanje

Foto: Metod Pezdir